

Temakart

Jordressurser; dyrka mark og skog

Hva er dyrka mark og skog?

Dyrka mark er summen av fulldyrka jord, overflatedyrka jord og innmarksbeite. I Østfold utgjør dyrka mark 19,7 % av arealet. Godt jordsmonn og godt klima gir høyproduktive jordbruksarealer med større avlinger av bedre kvalitet per dekar og enn gjennomsnittet i landet. Over 90 % av jordbruksarealene i Østfold, grovt sett alt fulldyrka areal, kan nyttes til produksjon av matkorn. Av 766 000 da jordbruksareal i Østfold er 743 000 da fulldyrka. Disse områdene er arealer av nasjonal verdi.

Skog er areal med minst 6 trær jevnt fordelt per dekar som er eller kan bli 5 meter høye. Skogsmark klassifiseres bl.a. etter bonitet som er en inndeling etter arealets evne til å produsere trevirke. Østfolds totale areal består av 65 % skog, til sammen 2,7 millioner dekar. Skogarealene er produktive og kvaliteten er høy, og selv om fylket bare har 3 % av landets skogressurser står vi for 7 % av avirkningen og 8 % av bruttoverdien for salg i hele landet.

Om temakartet

Temakartet bygger på NIBIOs (Norsk institutt for bioøkonomi) klassifikasjonssystem for arealressurser AR5.

Dyrka mark er summen av:

- *Fulldyrka jord* er jordbruksareal som er dyrka til vanlig pløvedybde (minst 20 cm), og kan benyttes til åkervekster eller til eng, og som kan fornyes ved pløying. Fulldyrka jord har krav om et tilstrekkelig steinfritt ploglag og en jorddybde på mer enn 30 cm til fast fjell.
- *Overflatedyrka* jord er jordbruksareal som for det meste er rydda og jevna i overflata, slik at maskinell høsting er mulig.
- *Innmarksbeite* er jordbruksareal som kan benyttes som beite, men som ikke kan høstes maskinelt. Minst 50 % av arealet skal være dekt av godkjente grasarter eller beitetålende urter.

Skogsmark vises som:

- Skog med høy og særs høy bonitet er skog med 0,5 – 1,0 m³ og mer enn 1,0 m³ tilvekst per dekar og år
- Skog med middels bonitet er skog med 0,3 – 0,5 m³ tilvekst per dekar og år
- Skog med lav bonitet er skog med 0,1 – 0,3 m³ tilvekst per dekar og år

Temakartet viser også dyrkbar jord, definert av NIBIO:

- Dyrkbar jord er arealer som ved oppdyrking kan settes i stand slik at de vil holde kravene til fulldyrka jord og som holder kravene til klima og jordkvalitet for plantedyrking. Dyrkbar jord har samme lovvern som dyrka jord i jordlova.

Kriterier

Dyrka mark og skog som vises i kartet er alt jordbruksareal og areal med skogbonitetene særs høy, høy, middels og lav slik det er definert av NIBIO i klassifikasjonssystemet for arealressurser AR5.

Om lag en fjerdedel av den dyrkbare jorda i Østfold er myrjord som det av klimahensyn ikke er aktuelt å nydyrke. Temakartet viser derfor ikke dyrkbar myrjord.

Bakgrunnsdata

Definisjonen av *jordbruksareal* og *skog* og *skogbonitet* finnes i Rapport 06/2014 fra Skog og landskap (nå NIBIO): AR5 klassifikasjonssystem Klassifikasjon av arealer og arealressurser (<http://nibio.no>).

Kartdataene for dyrka mark og skog i temakart jordressurser er hentet fra NIBIOs AR5-kart.

Dyrkbar jord er et avledet datasett fra det gamle digitale markslagskartet (DMK), maskinelt oppdatert med informasjonen fra arealressurskart i målestokk 1:5000 (FKB-AR5).